

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська
конференція здобувачів вищої освіти і молодих
учених**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

*Кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик*

Співорганізатори:

Південно-Українське відділення
Соціологічної асоціації України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Міжнародний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська конференція здобувачів
вищої освіти і молодих учених
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ»
(17-19 листопада 2025 року)**

Одеса, 2025

УДК 001.895:005.8(082)
ББК 60я431

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
протокол № 7 від 09 грудня 2025 року*

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.

Рецензенти:

кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, історії та політології
Національного університету «Одеська політехніка» *Наталія РИБКА*

кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного університету *Юлія МЕЛЬНИК*

У Збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Південноукраїнські наукові студії» представлено напрацювання учасників із різних регіонів України, об'єднаних спільною метою – осмислення сучасних наукових викликів та пошук інноваційних рішень у міждисциплінарному просторі. Конференція організована Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за участю кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, у співпраці з Південно-Українським відділенням Соціологічної асоціації України та провідними університетами країни – ЗВО-партнерами.

Матеріали збірника охоплюють широке коло тем, що відповідають актуальним потребам сучасного суспільства й науки. Серед них: трансформації українського соціуму, культурні та історичні процеси в контексті суспільно-політичних змін, філологічні студії в умовах цифровізації, розвиток креативних індустрій, філософія бізнесу та етичні виміри інновацій, екологічна філософія й концепції сталого розвитку, сучасні підходи до філософії здоров'я, інновації в освіті, проблеми політики та суспільного розвитку, а також виклики, пов'язані з критичним мисленням і логічною культурою XXI століття.

Збірник відображає високий рівень наукових досліджень молодих учених, сприяє розвитку міжвузівської наукової співпраці та формує простір для конструктивного діалогу між представниками різних освітніх і наукових галузей. Матеріали конференції можуть бути корисними для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, а також фахівців, що працюють у сфері соціальних, гуманітарних та освітніх наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», 2025

© Авторів матеріалів, 2025

Гоцуляк Віолета

ГЕЙМІФІКАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ
СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ (ІГРОВІ МЕТОДИКИ ЯК ЗАСІБ
ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
КОНСУЛЬТУВАННЯ)..... 257

Коба Олег

АВТОРСЬКА ШКОЛА В УКРАЇНІ (НА ОСНОВІ РЕАЛЬНИХ
ДОСЛІЖЕНЬ)..... 259

Балан Денис

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ТРЕНЕРА З ФУТБОЛУ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ
ОСВІТНІХ СТРАТЕГІЙ..... 264

***СЕКЦІЯ № 9. ПОЛІТИКА І СУСПІЛЬСТВО: УКРАЇНСЬКИЙ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД***

Озернюк Ганна

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ АФРИКАНСЬКИХ
ДЕРЖАВ..... 268

Мельник Юлія

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В
УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНОГО ТРАНЗИТУ..... 271

Ярова Ліліана, Куртіков Михайло

ТЕХНОЛОГІЇ ЛОБІЮВАННЯ У КІБЕРПРОСТОРІ: ВІД МЕДІА-
СКАНДАЛІВ ДО «РЕЄСТРУ ПРОЗОРОСТІ» 274

Ковра Катерина

КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ЗА ЧИ ПРОТИ
МЕЦЕНАТСТВА..... 278

Шкребій Катерина

ІНТЕГРАЦІЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ ТА
ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ
ЗРІЛОЇ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА..... 280

**СЕКЦІЯ № 9. ПОЛІТИКА І СУСПІЛЬСТВО: УКРАЇНСЬКИЙ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД**

ОЗЕРНЮК ГАННА

кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри міжнародних
відносин та права

Національний Університет «Одеська політехніка», м. Одеса, Україна

**РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ АФРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ**

У сучасній системі міжнародних відносин африканські держави функціонують у складній архітектоніці глобальних та регіональних взаємозалежностей, що обумовлює необхідність опори на діяльність міжнародних організацій як ключових інституцій формування зовнішньополітичних пріоритетів. З огляду на внутрішньополітичну

нестійкість, нерівномірний економічний розвиток і поширені безпекові виклики саме міжнародні організації забезпечують країнам Африки доступ до ресурсів, дипломатичних майданчиків, механізмів миру та розвитку, а також інституційної підтримки, що дозволяє вибудовувати стратегічні моделі міжнародної взаємодії.

Л. Шворак зазначає, що «процеси регіональної інтеграції на африканському континенті незважаючи на помірність розвитку національних економік країн є доволі глибинними та поширеними. Метою такої інтеграції є зазвичай прагнення до підвищення ефективності виробництва за допомогою ефектів економії на масштабі та підвищення обсягів взаємної торгівлі країн» [3, с. 147].

Міжнародні організації виступають системними акторами зовнішньої політики, формуючи нормативні рамки, стандарти поведінки та механізми взаємодії, які впливають на прийняття зовнішньополітичних рішень. Для африканських держав вони виконують функцію інституційних посередників між національними інтересами та глобальними вимогами, забезпечуючи підзвітність, узгодженість та підтримку політичних і економічних реформ. Через участь у міжнародних інституціях країни Африки посилюють свій дипломатичний потенціал і здобувають можливість формувати колективні позиції на міжнародній арені.

Центральне місце в інституційному просторі континенту посідає Африканський Союз, який координує політичну та безпекову взаємодію держав-членів. Його інституції, зокрема Рада миру і безпеки, забезпечують раннє попередження конфліктів, медіацію та розгортання миротворчих операцій, що визначає зовнішньополітичні моделі держав відповідно до континентальних рішень. Програми економічної та політичної інтеграції Африканського Союзу формують єдині підходи до торговельної політики, інвестиційного співробітництва та партнерства з глобальними акторами, що посилює переговорні позиції континенту.

Важливу роль у формуванні зовнішньополітичних стратегій відіграють і регіональні економічні співтовариства – ECOWAS, SADC, EAC, IGAD, які виступають субрегіональними осередками політико-економічної координації. Їхня діяльність охоплює питання демократизації, безпеки, економічної інтеграції та транскордонного співробітництва. ECOWAS демонструє високу ефективність у підтримці демократичних переходів і миротворчих втручань, SADC – у зміцненні економічної автономії, тоді як східноафриканські об'єднання забезпечують діалог з питань врегулювання конфліктів і розвитку транскордонної інфраструктури. Через вимогу узгоджувати позиції на регіональному рівні ці організації істотно впливають на зовнішньополітичний вибір держав.

Глобальні міжнародні організації – насамперед ООН, Європейський Союз, Світовий банк і Міжнародний валютний фонд – формують ширший

контекст зовнішньої політики Африки. Місії ООН забезпечують безпекову стабільність і сприяють політичному врегулюванню конфліктів, що створює умови для розвитку зовнішньополітичних стратегій національного рівня. ЄС реалізує масштабні програми політичного діалогу, розвитку та безпеки, які визначають напрями співпраці з африканськими державами у сферах міграції, прав людини, зеленої трансформації та торгівлі. Фінансові інституції через кредитні програми та рекомендації впливають на макроекономічну політику держав, тим самим орієнтуючи їх на структурні реформи, інституційне зміцнення та інтеграцію у глобальний ринок.

О. Мішин вказує, що «країни Африки увійшли до переліку пріоритетних стратегічних напрямів сфери двосторонніх відносин, хоч і потрапили до четвертої групи – географічно віддалених держав» [2, с. 654].

Поряд з традиційними міжнародними інституціями активізуються «нові центри сили», зокрема Китай, Туреччина, Індія та держави Перської затоки. Вони пропонують альтернативні дипломатичні та економічні формати співробітництва, що змінює зовнішньополітичну конфігурацію континенту. Китай через FOCAC реалізує масштабні інфраструктурні й інвестиційні проекти, які формують економічні та політичні орієнтири держав. Туреччина та Індія використовують освітні та культурні програми як інструменти м'якої сили. Держави Перської затоки активно інвестують у продовольчу та енергетичну безпеку африканських партнерів. Конкуренція зовнішніх акторів стимулює уряди африканських країн до багатовекторності у зовнішній політиці, але водночас створює ризики надмірної залежності та політичної вразливості.

Міжнародні організації відіграють важливу роль у врегулюванні конфліктів і забезпеченні демократичних трансформацій. Вони виступають медіаторами, забезпечують спостереження за виборами, застосовують санкційні режими та підтримують реалізацію мирних угод. Однак ефективність цих механізмів часто обмежена дефіцитом ресурсів, зовнішньополітичними інтересами глобальних акторів та інституційною слабкістю окремих держав.

Проте, незважаючи на позитивний вплив міжнародних організацій, існують і суттєві виклики. До них належать проблеми суверенітету, необхідність збереження автономності політичних рішень, нерівність у переговорах із глобальними акторами та структурна залежність від міжнародної допомоги. Крім того, фрагментованість присутності міжнародних організацій та конкуренція між ними інколи створюють додаткові політичні напруження, що ускладнює формування узгоджених зовнішньополітичних стратегій.

Безумовно, що «ключом до розуміння процесів на Африканському континенті, дій тих чи інших держав, народів або етносів, подій, рішень, які приймають лідери африканських держав, формування колективної безпекової

системи, створення міжнародних організацій та їх органів, а також багато іншого, на наше глибоке переконання, нерозривно пов'язано з історією континенту та соціально-економічними умовами, в яких перебували африканці протягом багатьох десятиліть» [1, с. 134].

Таким чином, міжнародні організації є одним із визначальних чинників, що формують зовнішньополітичні стратегії африканських держав, надаючи інституційну, фінансову, безпекову та дипломатичну підтримку. Їхній вплив сприяє структурованості міжнародної взаємодії, узгодженню політичних позицій та інтеграції Африки у світове співтовариство. Подальше посилення ролі міжнародних організацій залежатиме від інституційного зміцнення африканських держав, розширення регіональних інтеграційних процесів та здатності континенту зберігати стратегічну автономію в умовах глобальної конкуренції.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мішин О. Африка як пріоритетний напрям зовнішньої політики України. *Україна дипломатична*. 2021. Вип. 22. С. 651-668.
2. Улиганець В. Є. Передумови виникнення міжнародних та міжетнічних спорів та конфліктів у Африці. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2024. Т. 34. С. 130-137.
3. Шворак Л. О. Новітні механізми регіональних інтеграційних угруповань на африканському континенті. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2015. Випуск 125 (частина I). С. 147-154.

МЕЛЬНИК ЮЛІЯ

кандидатка політичних наук, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін,
Міжнародний університет, м. Одеса, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНОГО ТРАНЗИТУ

У процесі демократичного транзиту політична відповідальність набуває якісно нового змісту, зумовленого трансформацією інституційного середовища, зміною характеру взаємовідносин між владою та суспільством, а також переосмисленням стандартів публічної підзвітності. Перехід від авторитарних або гібридних моделей управління до демократичних засад передбачає формування нових механізмів відповідальності, спроможних забезпечити прозорість, легітимність та ефективність політичної влади. У таких умовах політична відповідальність постає не лише як інструмент контролю над публічною владою, а й як системний чинник стабілізації

Наукове видання

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.